

Ka Māharahara Ana Au

Mā te tamaiti he
hāmua, he tatao
rānei tōna e
hauā ana.

Ka Māharahara Ana Au

He rauemi hei tautoko i ngā hāmua me ngā tatao o ngā tamariki hauā, o ngā tamariki rānei kua raru te taha hauora, e toimaha nei i te mānukanuka. Mā ngā tamariki e ono tau te pakeke, kei raro iho rānei i te ono tau.

Parent to Parent
connect • inform • support

CARE MATTERS
LEARNING & WELLBEING

He kupu hou

Hāmua - he tuakana, he tuahine/tungāne rānei e pakeke ake ana i a koe

Tatao - he teina, he tuahine/tungāne rānei e rangatahi ake ana i a koe

Māharahara - ka rongo koe i te wehi, i te pōuri rānei mō tētahi āhuatanga

Mauri tau - kua tau tō mauri

Ka rere noa ō kare ā-roto mēnā he
hāmua, he tatao rānei tōu e hauā ana.

Tērā pea he nui tō aroha ki tō hāmua, ki
tō tatao rānei, engari ka pōuri hoki koe i
tana kore e mahi i ētahi mahi i tō taha.

Tērā pea ka riri koe i te nui ake o te
arohia o tō hāmua, o tō tatao rānei.

Ka harikoa hoki pea koe nā te mea he
hāmua, he tatao rānei tōu e ahurei ana.

He wā pea ūna, nā tō rongo i ngā tini
kare ā-roto i te wā kotahi, ka pupū ake te
mataku, te māharahara rānei.

Ki te kaha rawa tō tātou māharahara, ka
uaua pea tā tātou rongo i te ngahau, i te
pārekareka o te kura, o te whare
kōhungahunga rānei, i te noho tau hoki
ki ū tātou hoa me te whānau.

He wā ūna ka raru te tinana i te māharahara. Ka ngau pea te puku. Ka ngāngā pea te manawa, ka wiriwiri rānei te tinana, ka rongo rānei pea tātou i te wera.

Ka rongo hoki pea tātou i te mataku. Tērā pea ka nui ū tātou māharahara.

Ka pā hoki te māharahara ki ā tatou mahi. Tērā pea ka nui te tangi, ka uaua pea te whakatutuki i ngā tono a te whānau, ka mutu pea te tākaro me ō tā tou hoa, te whakangahau hoki.

Ki te māharahara tātou, he āwhina kei
roto i te whāki ki tētahi matua, ki
tētahi atu pakeke rānei e tū ana hei pou
whirinaki mōu. E pēhea ana te nui o tō
māharahara i tēnei rā?

Kāore he
māharahara

He paku
māharahara

Kei te tupu haere
te māharahara

He nui te
māharahara

He nui ngā mea hei whai mā tātou hei whakatau i te māharahara.

E pai ana kia hānene. Me tau ō ringa ki tō puku kia tūtaki ai ō mokamati.

Kia āta hā mā te ihu kia kī ai tō pukur i te hau. Mātakihia tā tō hā pana i ō ringa kia wehe. Kia kotahi hēkona te kuku i tō manawa, ka āta tuku ai i te hau mā te waha.

E pai ana hoki te whakawai i te hānene mā te pupuhi mirumiru.

Mā te whai whakaaro, mā te kōrerorero
hoki mō ngā mea whakakatakata e
āwhina. Me kōrero paki pea ki tētahi.

E pai ana te mahi i ētahi mahi e rongo ai tātou i te harakoa, e mauritau ai rānei tātou. Tērā pea ka pai ki a koe te mātaki pouaka whakaata, te tā pikitia, te piki rākau rānei ki waho. He aha ngā momo mahi e pai ana ki a koe?

Mā te kai i ngā kai hauora, mā te
whakakori tinana mā te oma haere, mā
te tākaro rānei, mā te whai hoki kia au te
moe e āwhina.

Mēnā he hāmua, he tatao rānei tōu e ahurei ana, e noho ana i tō kāinga, he wā pea ūna ka pā mai te māharahara. Ki te aro tātou ki ū tātou māharahara mā te kōrero ki tētahi pakeke, mā te mahi hoki i ētahi mahi e hauora ai tātou, e harikoa ai hoki tātou, kāore e pērā rawa te kaha o te māharahara!

CARE MATTERS
LEARNING & WELLBEING

He mea whakaputa e Parent to Parent NZ Inc
i te taha o Care Matters

www.parent2parent.org.nz   www.carematters.org.nz